

Het Groninger Landschap. Mooi dichtbij.

WANDELROUTE

Westpolder kwelders

Nieuwe bruggen in een oud landschap
Wandelroute 3,5 km circa 1 uur

De wandelroute bij de Westpolder voert over kwelders van verschillende eigenaren. In het eerste deel loopt u over gebied van het waterschap en vervolgens over de kwelders van Sijpkens, Toxopeus en De Weerd. Daarna klimt u weer de dijk op en dan ziet u aan uw rechterhand de Westpolder en aan uw linkerhand de Julianapolder. Tijdens de wandeling loopt u over nieuw aangelegde bruggen die de kwelders met elkaar verbinden.

Wandelroute Westpolder kwelders

Start route

Kustweg in de Westpolder, ter hoogte van
Hornhuizen, gemeente De Marne

[Routebeschrijving](#)

Lengte route

3,5 km

OV

www.9292.nl, 0900 - 9292

GPS

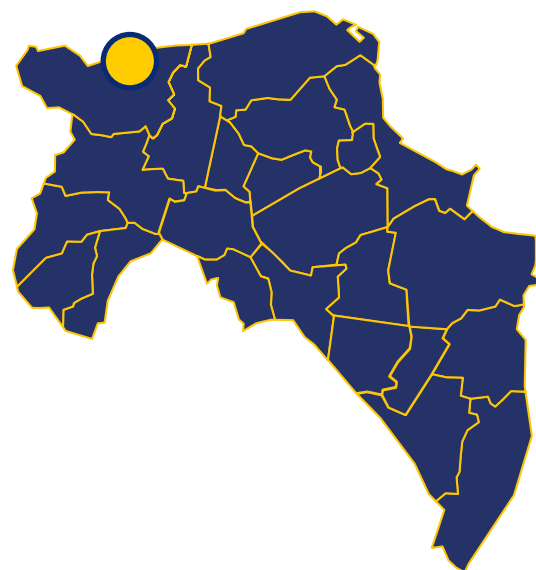
N 53 8.458, E 6 42.823

Honden

Niet toegestaan ivm vee

Let op!

Tijdens schietoefeningen mag u de
kwelders **niet** betreden.

Het Groninger Landschap

Stichting Het Groninger Landschap

Rijksstraatweg 333, 9752 CG Haren

Telefoon (050) 313 59 01

info@groningerlandschap.nl

www.groningerlandschap.nl

Wandelroute Westpolder kwelders

Wandelroute Westpolder

1 Start

[kaart](#)

De kwelder verschiet elk seizoen van kleur. Het oogt frisgroen in het voorjaar, wanneer de kwelderplanten de kop opsteken, lila in de zomer als de zeeasters bloeien, en dieprood in de nazomer door het zeekraal. De nabijheid van de zee maakt de kwelder bijzonder. In veel namen van kwelderplanten klinkt de zee terug, zoals zilte schijnscurrie en zeealsum. Deze planten weten, vaak op ingenieuze wijze, een regelmatig zoutbad te overleven. In de pionierszone, dichtbij zee waar bij vloed alles onder water komt te staan, groeien zeekraal. Dichter bij de dijk staan soorten als zeeaster en zoutmelde.

De zilte plantengroei trekt leven aan, waaronder honderden soorten insecten, spinachtigen en andere ongewervelde dieren.

Zeekweek

Eén kwelderplant baart boeren en natuurbeschermers zorgen: zeekweek. De grassoort rukt op en domineert grote delen van de kwelders. De verruiging gaat ten koste van waardevolle zoutplanten en van ganzen en steltlopers, die de overwoekerde delen mijden. De remedie: schapen, paarden en koeien. De grazers maken de kwelder weer ideaal voor planten en vogels. Vogels zitten er nog steeds in overvloed, maar lang niet zoveel als twintig jaar geleden. Tijdens hoogwater strijken er

hier duizenden neer vanuit de Waddenzee om te rusten en te eten. Opvallende vogelsoort is de grote zilverreiger, die de laatste jaren 's winters sterk toeneemt. Wanneer de zilverreigers vertrekken naar hun broedgebieden, arriveren de lepelaars (foto) uit Afrika. De lepelaars broeden op Schiermonnikoog en beide Rottums, maar zitten vaak op deze kwelders.

Eendenkooien

Uniek zijn de twee eendenkooien in de Westpolder. Het zijn de laatste eendenkooien in Groningen de laatste overgebleven eendenkooien in Groningen. In onze kooi wordt het kooikersvak niet actief uitgeoefend: er worden geen eenden gevangen. In de particuliere kooi van

Dhr. Mansholt wel. De kooi van Mansholt is een oude kolk, ontstaan bij een dijkdoorbraak. De eendenkooi Nieuw Onrust is omstreeks 1898 met de hand gegraven en is ongeveer twee hectare groot. Sinds 1991 is de kooi in het bezit van Het Groninger Landschap. De stichting houdt de kooi en het kooibedrijf in stand evenals de cultuurhistorische, landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarden ervan. In het kader van het Waddenfondsproject 'Kongsi van de kooieend' zijn recent op de kooi herstelwerkzaamheden uitgevoerd. De randbeplanting is gesnoeid, de kooiplas is gebaggerd en voorzien van nieuwe beschoeiing. De vangarmen worden geheel opnieuw opgebouwd.

De Mansholt dynastie

Zou hij hier bij paal 82 hebben gestaan, de nog jonge Sicco Mansholt? Zou de veertienjarige puber wrokkig naar de dijk zijn gelopen? Mogelijk. De latere EU-commissaris wil niet aanzien hoe de ouderlijke boerderij Torum vanwege onmin in de familie in 1922 op een boeldag wordt verkocht. Met zijn handen in zijn zakken loopt hij de polder in en vecht tegen zijn tranen. De polder, dat is de Westpolder. Maar evengoed kun je het de Mansholt polder noemen. Sicco's opa Derk Roelfs bezit Torum, diens broer Jochem Fletum, zijn zoon Rijpko Jan Manneplaats en zijn zus Hilda Westerhalm. Een hele dynastie Mansholten bestiert de Westpolder.

Amper een jaar na de indijking in 1876 slaat het noodlot toe. In de nacht van 30 op 31 januari stijgt het waterpeil onrustbarend. De vloed van 3.90 meter stuwt het water over de dijk en de polder loopt vol als een badkuip. Jochem Mansholt redt met vrouw en eenjarig kind het vege lijf. Veertien anderen, meest landarbeiders, verdrinken in die gruwelnacht en liggen begraven in een massagraf op het kerkhof van Vierhuizen.

De boeren beginnen opnieuw. Het is hun land, hun op de zee veroverd land. Hun landaanwinning. Hun strijd ook tegen... de staat. Een Tachtigjarige Oorlog, en meer dan dat, het is een eeuwenlang gevecht van wie het land achter de dijk is. Van de staat of van de boer? Proces na proces volgt en telkens beslist de rechter: aangeslibd land is een oud boerenrecht. Pas in de 20ste eeuw komt het tot een vergelijk. De boer behoudt zijn groene kwelder, de staat beheert de rest van het Wad.

Staand bij paal 82, op de knik in de dijk is de wereld in orde. Het land buitendijks lijkt op ruitjespapier. Potloodlijnen in de klei.

Van dichtbij zijn het dammen van rijshout, bedoeld om de golven te breken en de kwelder te beschermen. Kluten krassen tekens in het slik. Een zachte bries plooit de greppels. Stilte na zoveel stormen.

Stichting Het Groninger Landschap

Het Groninger Landschap wil inspireren om eropuit te trekken en volop te genieten van natuur, landschap en erfgoed. Wandel- en fietspaden, bebording en kijkhutten maken de terreinen aantrekkelijk voor het publiek. Ook jij kunt er voor zorgen dat ook onze kinderen en kleinkinderen er van kunnen blijven genieten.

Word daarom ook donateur!

Donateur zijn van Het Groninger Landschap geeft niet alleen een goed gevoel, maar levert je bovendien voordeel, kortingen en toegang tot exclusieve activiteiten op. Als je nu donateur wordt krijg je bovendien van ons een prachtig welkomstcadeau!

Bel **050 313 59 01** of [mail](#) ons!

Volg ons op

